

maafte tilbage til det 13de Aarhundrede, i Lumby Kirke til det 14de Aarhundrede. To Gravstene fra den tidligere Middelalder fandtes som Grundsten i Skeby Kirkes Vaabenhus, en tredie, af sjelden Form og med figurlige Fremstillinger, henlaa i en Bondegaard; den erhvervedes for Museet for de nordiske Oldsager.

Sjælland.

Alsted Herred er blevet undersøgt af Dr. Petersen og Arkitekt Løffler. Samtlige Sogne ere meget rige paa Mindesmærker, af hvilke dog det overveiende Antal, navnlig af Jordhøiene, er sløvet. Af de endnu bevarede Døjsler ere de, der forefindes paa Sorø Akademis Gods, tidligere tegnede og delvis fredede paa Direktionens Foranstaltning. Med Hensyn til Kirkebygningerne kan det anføres, at Jaxø-Kalkstenen for første Gang er forefunden som Hovedmateriale i Alsted Kirke. Over Slaglille Kirkes søndre Dør fandtes et mærkeligt Vasrelief i Kridtsten, og i samme Kirke fremdroges et Kalkmaleri, der er samtidigt med de bekjendte Malerier i Hjemmeslev Kirke. I Sorø Kirke optoges en nøagtig Plan over alle Gravstenene. En hidtil ukjendt Ligtst over Abbed Andreas Laale, † 1464, fremdroges. Af Inventarie-Gjenstandene fra Middelalderen kunne fremhæves to karakteristiske Døre i Bromme og Stenmagle Kirker, samt en Degnestol i sidstnævnte Kirke med fortrinligt Snitværk og Årstal 1533.

Fyen.

Fremdeles har det været overdraget Arkitekt Løffler at undersøge Horne Kirke i Salling Herred, som udmærker sig ved sit runde Skib, der oprindelig havde to Stokværk. Det er tvivlsomt, om denne Bygning har været opført til Kirke; ialtfald har den tillige fullet tjene som Forsvarsværk.

Bornholm.

I 16 Kirker paa Bornholm ere de kirkelige Gjenstande blevne undersøgte af Arkitekt Løffler. I Rø og Østerlarsker findes interessante Gravstene fra 1340 og 1370; i Gudhjem og Rø Kirker opbevares Kalle med Indskrifter fra det 15de Aarhundredes Slutning. Den ældste af Klokkerne (ca. 1350) findes i Klemensker; de fleste andre Kirkeklokker udmærke sig ved interessante, versificerede Indskrifter fra Frederik IV.'s og Christian VII.'s Tid.

Mindre Undersøgelsesrejser ere blevne foretagne af Kandidat B. Boye i Lyngby-Ronborg Herred, hvor to Sogne ere gjenmemgaaede, og af Lærer S. A. Sorgenfien, som har fortsat Undersøgelserne paa Bornholm med tre Sogne i Nørre Herred. Endelig har Læge Drejer i Gjedsted, som velvillig har tilbudt at optage en antikvarisk Beskrivelse af sin Egn, indsendt Beretning om Gjedsted Sogn (Rinds Herred).

Bed Siden af disse systematiske Undersøgelser har Direktionen virket paa mange Punkter, enten paa Foranledning af Ministeriet eller ved eget Initiativ, men oftest ifølge Indberetning fra forskjellige Mænd omkring i Landet, hvem vore Fortidsminders Bevaring ligger paa Hjerte. I mange Tilfælde er Direktionen først af den større eller mindre Jord-eier, af den stedlige Øvrighed, af Præster, Skolelærere eller Læger blevne gjorte opmærksom paa, at dette eller hint allerede fredede Mindesmærke krævede Tilsyn og Vedligeholdelse, eller at andre Fortidslevninger truedes med Undergang, og det skyldes for en ikke ringe Del den almindelig udbredte Interesse for vort Lands Fortid, at der har kunnet føres et virksomt Tilsyn med de talrige og vidt spredte Monumenter. Hvor fuldt det saaledes end maa erkjendes, at der kan regnes paa en imødekommende Hjælp fra privat Side, som Direktionen iøvrigt har rig Leilighed til at gjengælde ved Oplysninger og Raad, som i stadig stigende Omfang søges hos den, stiller det sig dog bestandig klarere for mig, efterhaanden som Virksomheden udvides og Fredningernes Antal forøges, at det vilde være i høi Grad ønskeligt, som alt udtalt i de Bemærkninger, hvormed jeg tillod mig at ledsage